

- het netwerk van vier lokale raden en het wmo-platform SWF is
- hét officieel en onafhankelijk adviesorgaan van het gemeente
- heeft alléén de belangen van de (potentieel) kwetsbare inwoners voor ogen, en
- is aanspreekbaar als dé *levendige* organisatie van de vraagzijde

AAN het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Súdwest-Fryslân
verzonden per mail info@gemeenteswf.nl

betreft reactie op “concept-beleidsplan
veerkracht in het sociaal domein”

bijlage definitieve reactie

datum 23 september 2014

Geacht college,

In de vergadering van heden van het algemeen bestuur van het wmo-platform SWF is de eerder (15 september jl. in gevolge de door u gestelde uiterste datum voor een reactie: 16.09) aan u gezonden “concept-reactie” besproken. Daarbij is het besprokene in het regulier overleg van het dagelijks bestuur met de wethouders Mw Akkerman en Tolsma, dat op 22 september plaatsvond, betrokken.

Het algemeen bestuur, gehoord de vier lokale raden, heeft het vastgesteld.
Daarbij zijn de navolgende opmerkingen gemaakt:

1. de afspraken gemaakt in genoemd overleg op 22 september over de paragraaf “lokale democratie” en het daaraan gekoppeld voorstel, zijn zeer positief ontvangen door het algemeen bestuur
2. in de discussie is nog eens met nadruk naar voren gekomen dat het onderwerp “onafhankelijke cliëntondersteuning” in het concept-beleidsplan sterk onderbelicht is en om concrete uitwerking vraagt.

U treft hierbij de reeds eerder toegezonden concept-reactie (versie 15.09) in een versie 23.09, waarin slechts enkele taal- en tikfouten zijn daarin veranderd.

Met vriendelijke groet,
het algemeen bestuur van het wmo-platform SWF,
Mw M.I. Hogendoorn, secretaris.- EG Gaarlandt, voorzitter.-

- het netwerk van vier lokale raden en het wmo-platform SWF is
- hét officieel en onafhankelijk adviesorgaan van het gemeente
- heeft alléén de belangen van de (potentieel) kwetsbare inwoners voor ogen, en
- is aanspreekbaar als dé *levendige* organisatie van de vraagzijde

reactie op het concept-beleidsplan “Veerkracht in het Sociaal Domein” (versie 23.09’14)

inleiding

Na een reeks van nota’s, deelnotities, uitvoeringsbesluiten en voorbereidingsmaatregelen ligt nu het door in de wmo-2015 voorgeschreven voorlopig sluitstuk “beleidsplan” ter besluitvorming in de novemberraadvergadering as. voor.

Daarna kan de uitvoering van de drie decentralisaties (de vierde: passend onderwijs, krijgt in dit plan ook enige aandacht) van start. Niet niks: het gaat om het inzetten van € 33.000.000,00 méér geld, binnen het “sociaal domein” waar al zo’n € 94.000.000,00 op de rol staat.

Te samen: budgetrecht van de raad, ruim de helft van de gemeentebegroting en vooral... over zaken die de inwoners direct betreffen.

In deze concept-reactie wordt allereerst, onder de kop **lokale democratie**, relatief uitvoerig stilgestaan bij de organisatie van de besluitvorming in de lokale democratie over de beleidskaders en de democratische controle op de uitvoering met directe effecten op de inwoners van onze gemeente.

Het dagelijks bestuur van het wmo-platform steekt zijn nek uit, door een voorzet te geven tot organisatie van --adviesfunctie, --lokale betrokkenheid, --gebiedsgericht (samen)werken, --collegebeleid en --betrokkenheid, informatie en controletaak van de gemeenteraad.

Nadrukkelijk zei opgemerkt dat het gaat om een voorzet van het dagelijks bestuur, daartoe uitgelokt door de beslispunten 5 en 6 van het concept-beleidsplan.

Die voorzet wil niet meer zijn dan een start van een discussie: --lokale wmo-raden, --algemeen bestuur, --cliëntenraad wwv, --cig, --regulier overleg met betrokken wethouders, --college en, naar wij hopen, --de gemeenteraad.

Vooreerst zal op 23 september 2014 in het algemeen bestuur van het wmo-platform gesproken worden over deze voorzet. Die vergadering maakt dan ook uit of dit onderdeel “lokale democratie” deel uitmaakt van de officiële reactie op het concept-beleidsplan.

Daarna wordt in algemene termen ingegaan op de onderwerpen: --onafhankelijke cliëntondersteuning, --samenhang “beleidsplan<>bestuurlijk aanbesteden<>collegebesluiten, --van klachten tot ombudsfunctie, --topinkomens, cao’s en flexwerk, --privacy-beleid, --monitoring & evaluatie, --paginagewijze o.a. redactionele opmerkingen en de --beleidsnota participatiewet. In deze reactie zitten bijdragen van de lokale wmo-raad(voorheen) Sneek en vh Nijefurd, alsmede van meerdere leden uit ons netwerk, verwerkt.

lokale democratie

Tijdens het VNG-congres van 2012 sprak onze burgemeester over de herindelingservaringen in ZuidWest Fryslân. Met de vorming van de gemeente Súdwest-Fryslân werd een *schaalsprong naar boven gemaakt* maar die vereist een *verdiepingsslag naar de inwoner*.

Veel van hetgeen de burgemeester, o.a. in een filmpje over onze nieuwe gemeente, daarover heeft gesteld is terug te vinden in het collegeakkoord 2014-2018. Gebiedsteams, clusterprogramma's en –begroting en de organisatie van de betrokkenheid van de inwoners per cluster.

Tijdens het VNG-congres van 2014 ging de directeur van het Sociaal Cultureel Planbureau, de heer Putters, in op de grote decentralisatie-operatie die nu gaande is. In het essay "tussen verzorgingsstaat en participatiemaatschappij" heeft hij het over een "institutionele agenda":

Dat brengt me bij de institutionele agenda. De verzorgingsstad veronderstelt een sterke lokale democratie. Verschillen tussen gemeenten zijn op zichzelf niet het probleem, zolang ze maar democratisch gelegitimeerd zijn en burgers invloed hebben kunnen uitoefenen op de verdeling van middelen. Zolang er maar goed geëquipeerde gemeenteraden zijn die normen stellen en daarop controleren. Zolang er maar mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld via coöperaties in de buurt of de wijk om invloed op je eigen woon- en leefsituatie te hebben. Zolang er maar een sterke lokale en regionale pers bestaat die hier onafhankelijk en deskundig over bericht en een echte luis in de pels van de beslissers kan zijn. Daar liggen mijn zorgen. De lokale democratie werkt niet optimaal, de lokale pers is soms geheel afwezig. Checks en balances zijn niet een aardig fenomeen als het zo eens uitkomt, maar een levensader voor de democratie. Een stevige democratiseringsagenda is nodig. Dat is niet alleen een lokaal, maar een groot nationaal belang.

In het beleidsplan wordt op p.4 aangeduid wáár de gemeenteraad in november over kan beslissen:

1. voor wmo-maatwerkvoorzieningen gaan we een eigen bijdrage vragen
 2. er komt een 2D-brede PGB-regeling
 3. Empatec/GR Fryslân aanwijzen als uitvoerder beschut werken (meerdere gemeenten)
 4. jeugdzorg regelen we provinciaal-breed
- 5/6 op de adviesraden-structuur komen we later terug.

Meer niet.

Want dat ligt al vast in de voorgaande kaderstellende nota's.

Want dat ligt al vast in het besluit van de raad over: --provinciaal-brede gemeentelijke samenwerking, --de samenwerking SWF/Littenseradiel met DFM.

Een paar besluiten "ingepakt" in 64 bladzijden van het beleidsplan en honderden voorafgaande bladzijden over visieontwikkeling en kaderstelling.

Zo gaat dat.

Daar stelt hoogleraar Elzinga vraagtekens bij.

In zijn column in BB van 15 augustus jl. doet hij een beroep op de gemeenteraden écht werk te maken van de nieuwe middelen en bevoegdheden binnen het sociaal domein.

Zijn column eindigt met een aantal hartekreten, noem het aanbevelingen aan de gemeenteraden:

- gebruik het budgetrecht van de raad om stevig te sturen
- neem als raad het initiatief om heldere en duidelijke plannen te maken
- stuur de wethouder naar de regio met duidelijke opdrachten en instructies
- neem geen genoegen met bestuurlijke verhalen dat de beslissingen al zijn genomen
- overleg met collega-raadsleden uit de buur-gemeenten
- zoek als raad draagvlak in de lokale gemeenschap voor beleidskeuzes
- ga niet akkoord met de stellingname van het college dat de raad nauwelijks bevoegdheden heeft
- ...ten langen leste moet de raad altijd de begroting goedkeuren, óók op het punt van de decentralisaties.

“een schaa sprong naar boven vereist een verdiepingsslag naar de inwoner”

De schaa sprong is gemaakt. Het is de ervaring van het wmo-platform SWF dat de schaa sprong in deze paar jaar enorme verschillen heeft uitgemaakt.

Met name op het gebied van de ambtelijke ondersteuning heeft een adviesraad als de onze ervaren dat sprake is van geworden van vergroting van de ambtelijke capaciteit: -kwalitatief hoogwaardig, -heel hardwerkend en -óók op de adviesraden gefocuste aandacht.

Wij hebben ervaren dat de bestuurlijke aandacht voor onze adviesraad geleid heeft tot een nuttig regulier overleg.

Dit alles heeft geresulteerd in een zeer groot aantal adviezen, aanbevelingen en reacties. Gevraagd en in toenemende mate ook ongevraagd.

Hoewel op al deze stukken vaak geen antwoord is ontvangen, heeft ons platform toch de indruk een bijdrage te hebben kunnen leveren aan de beleidsvoorbereiding van de vernieuwingen in het sociaal domein.

Dat geldt ook voor de gemeenteraad waar wij hebben ervaren dat een luisterend oor aan onze adviezen is gegeven.

Zonder aan deze direct hierboven genoemde positieve ervaringen iets áf te willen doen; willen wij het college én de gemeenteraad in het verlengde van de hartekreten van Elzinga een “aanbeveling” meegeven die de stand van zaken nu ook eens van een ándere kant belicht.

Daarbij gaan wij minder in op de nostalgische wens van Elzinga tot restauratie van het Thorbeckiaans adagium van een “gemeente als gesloten huishouding”....maar meer van de wens de “verdiepingsslag naar de burger” organisatorisch vorm te geven: een institutionele agenda.

aanbeveling: organiseer het vereiste “verdiepingsslag naar de inwoner”

Vier jaar hebben wij als adviesraad schriftelijk en mondeling vanuit onze expertise, veelal gebaseerd op ervaringsdeskundigheid, gereageerd op beleidsstukken. Stukken waarin met woorden beelden worden opgeroepen over --eigen kracht, --mei inoar, --gemeenschapszin, --de schouders eronder, --sámen verantwoordelijk!

Steeds was daar de schaduw van de rijksbezuinigingen in te herkennen; maar de toon over de taakstelling was er één van optimisme, ertegenaan, lossen we sámen op.

In het nu voorliggend beleidsplan wordt die toon opnieuw gebezigd.

Het plan straalt uit dat oplossingen gevonden móéten worden. Maatwerk als vertrekpunt. Niemand zonder de noodzakelijke zorg als garantie.

Ons platform vraagt zich af of die garantie en dat vertrekpunt wel stand kan houden.

Er zal wél sprake worden van nadrukkelijke vermindering van voorzieningen en verstrekkingen.

Het zal wél zo zijn dat aanvragen (langs een lange weg van afwijzing) zullen leiden tot teleurstelling bij de cliënt en haar of zijn omgeving.

Die gevallen zullen heel concreet boven tafel komen: als “incident” of als “algemeen gegeven voor hele groepen” in de beleidsmatig zo vaak beleden noodzaak van “monitoring” “evaluatie” en “zelfreflectie” in de komende jaren.

Bij de werkers, bij de ingekochte diensten en producten en bij college en raad.

Maar ook bij het “aanspreekpunt van de levendige georganiseerde vraagzijde” zoals onze adviesraad dat in het vaandel heeft staan.

De gemeentelijke voorbereiding van deze hele decentralisatie-operatie heeft in de afgelopen jaren geleid tot een geheel nieuw gemeentelijk jargon. Een nieuwe ambtelijke organisatie en –oriëntatie. Nieuwe lijnen naar nieuwe “leveranciers” en producten.

Het project “bestuurlijk aanbesteden” is daar een voorbeeld van.

In al die ervaringen die ook ons platform de laatste jaren met de beleidsvoorbereiding heeft gehad (positief, meedenken, invloed uitoefenen, doelstellingen definiëren) ontstaat echter ook het beeld van een nieuwe ons-kent-ons technocratie: nieuwe uitvoerende professionals die op basis van nieuwe wel-geformuleerde doelstellingen hard werken aan een nieuwe werkelijkheid van zorgverlening en voorzieningenverstrekking: slim, innovatief en goedkoper. Elzinga beveelt in feite aan dat de raad zich hiervan bewust dient te zijn. Opdat de raad draagvlak zal zoeken voor de gemaakte beleidskeuzen. Daarvoor is “een verdiepingsslag naar de burger” een absoluut vereiste.

Daarvoor is de organisatie van de vraagzijde eveneens een absoluut vereiste. Die organisatie vraagt om de grootst mogelijke aandacht en kán daarmee een partner in de uitvoering blijken te zijn.

Een goed georganiseerde vraagzijde, aanspreekbaar en met alléén de belangen van de (potentieel)kwetsbare inwoners voor ogen komt niet uit-de-lucht-vallen. De ervaring van de laatste twee jaar “beleidsvoorbereiding” heeft geleerd dat de structuur van ons wmo-platform SWF: vier lokale raden + deskundigen, een goede vertaling kan zijn van de vereiste “*verdiepingsslag naar de burger*”. Een kleine honderd betrokken inwoners hebben met het beleid meegedacht vanuit de “haarvaten van de gemeente: van Arum tot Starum”.

De verdiepingsslag vraagt in tijden van de uitvoering om méér. Een *georganiseerde* vraagzijde náást het uitvoerend gebiedsteam. Aanspreekbaar en *onafhankelijk*. Geen nieuwe organisatie, geen exclusieve organisatie, maar een kristallisatiepunt van betrokken inwoners in het cluster/gebied dat zich beschikbaar toont en onafhankelijk aanspreekbaar is. Belangenbehartiging vanuit een onafhankelijke- en algemene organisatie. Met dit voorstel (voorzet) wordt ingespeeld op het voornemen (p.12) in het concept-beleidsplan waar over cliëntondersteuning wordt gesteld “Wij willen deze activiteiten en aanbieders van cliëntondersteuning zoveel mogelijk in samenhang verbinden en tot een logisch geheel brengen en *regievoeren op samenwerking*. Daarbij is het belangrijk te behouden wat goed is en aan te vullen waar verbetering mogelijk en wenselijk is.”.

Nadrukkelijk wordt hierbij opgemerkt dat de lokale raden op geen wijze de bestaande verenigingen, stichtingen en initiatieven voor mantelzorg, cliëntenparticipatie, ouderenactiviteiten voor de voeten willen lopen.

Voor die groeperingen kán het netwerk van platform en lokale raden wel een verzamelpunt blijken te worden voor klachten, signalen en zaken-die-goed-gaan.

Wij stellen voor dat sprake wordt van:

- zes lokale raden voor de gebieden waarin de GT's werkzaam zullen zijn
- verbreding van het platform met deskundigen uit de “wereld van” --de mantelzorg, --de cliëntenraden, --jeugd, --verslavingszorg
- een te ontwikkelen uitgeschreven relatie tussen GT en lokale raad, waarin onderwerpen als:
 - onafhankelijke cliëntondersteuning
 - organisatie van, en verwijzing naar het voorliggend veld
 - voorlichtings- en communicatietrajecten
 - protocollen inzake –privacybeleid en –klachtenbehandeling
 - verwijzing naar sleutelpersonen in dorpen en buurten
 - relatie met buurtorganisaties en plaatselijk belangen aan de orde (kunnen) zijn.
- (het dagelijks bestuur van) het platform zal zich richten op de bundeling van de ervaringen en aanbevelingen van de lokale raden en de vertaling van ervaringen uit de uitvoeringspraktijk naar college en raad.

Het platform etaleert met deze ambitie een instrument te willen zijn voor een “verdiepingsslag naar de burger”. Naast adviesorgaan van het gemeentebestuur zullen (leden van) de lokale raden en het platform ook onafhankelijk aanspreekbaar zijn voor de raad(scommissieleden).

voorstel: indien in de komende maand de lokale raden, het algemeen bestuur, de betrokken wethouders, cliëntenraad wwb en cig kunnen instemmen met de gedachte “deze voorzet nader te onderzoeken op mogelijkheden/onmogelijkheden, veranderingen en verbeteringen” dan houdt dit in

- dat een onderzoeksbudget beschikbaar moet komen om de discussie (professioneel) handen-en-voeten te geven
- op dit stuit gemeente en adviesraden in communicatiebeleid sámen optrekken, o.a. bij het werven van leden en het resp. faciliteren&ínzetten van voorlichtingsmateriaal en -bijeenkomsten.

Beslispunt 5 en 6 van het beleidsplan, zou met dit voorstel door de gemeenteraad kunnen worden aangevuld.

onafhankelijke cliëntondersteuning

Eén en ander maal heeft het platform erop gewezen dat de wmo-2015 in art 2.2.4 stelt:

“Het college draagt er in ieder geval zorg voor dat voor ingezetenen:

1. beschikbaar cliëntondersteuning beschikbaar is en
2. op elk moment van de dag telefonisch of elektronisch, anoniem een luisterend en advies is”.

In het beleidsplan (3.9 p.18) wordt op dit onderwerp ingegaan. Maar op geen wijze invulling gegeven aan deze zorgplicht: -het staat de gemeente vrij collectieve vormen...in te zetten; --de gemeente bepaalt zelf hoe e.e.a. eruit ziet.

In ons schrijven+aanbevelingen inzake “herindicaties HH” van 8 juli hebben wij daar nog eens apart op gewezen:

aanbeveling 4

Cliëntondersteuning is van het grootste belang. Nog onvoldoende kan in de reeks van beleidsvoornemens zoals door de gemeenteraad is vastgesteld (welzijn&zorg / visiedocument / koers / sturing etc. ..) worden gevonden op welke wijze de gemeente dit thema in de uitvoering wil faciliteren.

Niet voor niets is een belangrijk deel van de discussie en amenderingen van de nieuwe wmo tijdens de parlementaire behandeling op dit thema gericht geweest. *Onafhankelijke* ondersteuning is bepalend voor het succes van de keukentafelgesprekken. De “eigen kracht” zal -zo wordt verondersteld- juist ook door een goede ondersteuning worden gestimuleerd.

Inschakeling van de lokale raden bij dit thema ligt, naar de mening van de werkgroep, voor de hand. Daarover ware op korte termijn nader te overleggen met het wmo-platform.

De enige uitwerking van e.e.a. is gevat in de brief over herindicaties die eind augustus is uitgegaan naar cliënten, waarin staat: “wij adviseren u om iemand uit uw omgeving te vragen om bij dit gesprek aanwezig te zijn. Want twee horen meer dan één.”. Als dát de uitvoering van deze zorgplicht is, dan is die onder de maat.

In de gebiedsteams zijn medewerkers van MEE opgenomen. Ervaren in het geven van onafhankelijke cliëntondersteuning. De vraag laat zich echter stellen of een teamlid, o.l.v. een teamleider wel als “onafhankelijk” kan worden aangemerkt. Daar doet geen “professionele autonomie” of “beroepscode” (p.18) iets aan af.

Ons is nergens gebleken dat Sensor, instelling als bedoeld onder 2.- van het wetsartikel betrokken wordt voor deze ondersteuningsdiensten (€ 30,00 per inwoner 's jaars). Op p. 30 wordt gesteld “over dit onderwerp worden landelijk afspraken gemaakt”...wanneer en hoe, en vooral: hoe wordt hierover met de cliënt en de georganiseerde vraagzijde in SWF gecommuniceerd.

zin op p.14: “door middel van een ondersteuningspakket willen wij vrijwilligers en mantelzorg meer in positie brengen” is dan wel bezwangerd van goede voornemens maar vraagt op korte termijn om concrete uitwerking.

Wel hebben wij concrete signalen ontvangen over het gebrek aan cliëntondersteuning.

De praktijk wijst uit dat zeker bij de keuze voor een pgb (p. 17) sprake moet zijn van cliëntondersteuning en begeleiding bij de verdere gang van zaken.

Wij menen dat over dit onderwerp op zeer korte termijn gesproken dient te worden. Onafhankelijke cliëntondersteuning dient te zijn gewaarborgd.

Daarvoor zal op enigerlei wijze een “organisatie”(ondersteuningspakket?) moeten plaatsvinden. Een organisatie die de beschikking over een budget heeft.

In de 4de en 5de overlegtafel “inkoop” (zie site bestuurlijk aanbesteden) is bijzondere aandacht, juist ook van de zijde van de aanbieders, hiervoor gevraagd.

Niet de mededeling van de GT-medewerker, dan wel de mogelijkheden van een aanbieder staat centraal, maar de zorgvraag van de cliënt.

Wij stellen voor dat voor de “evaluatie herindicaties HH” zoals door het college bij besluit van 19 augustus al in december as. is voorzien; nú reeds een evaluatieplan wordt opgesteld waaraan de uitkomsten kunnen worden getoetst: juist ook op dit punt. (cf. ons schrijven van 11 september aan het college)

samenhang concept-beleidsplan<>proces van bestuurlijk aanbesteden<>collegebesluiten

Wij constateren dat in het proces van bestuurlijk aanbesteden toegewerkt wordt naar deelopovereenkomsten die in lijn zijn met de doelen (participatie/zelfredzaamheid), het vertrekpunt (eigen kracht van de inwoners) en het streven naar innovatie (ontschotting/vereenvoudiging administratie/samenwerking) zoals in het concept-beleidsplan zijn omschreven.

In feite komt dit neer op de wens dat het resultaat van de maatwerkondersteuning van de cliënt het product en de prijs zal uitmaken van de aanbieder(s).

In ons schrijven van 11 september over het collegebesluit “herindicaties” hebben wij erop gewezen dat dit besluit nu juist contrair is aan dat “resultaat” denken, door één activiteit te schrappen uit wat een integraal aanbod zou moeten zijn.

In dit verband (vereenvoudiging administratie) wijzen wij ook op aanbeveling 6 in onze brief van 8 juli:

Flexibiliteit, “juridische fouten-kunnen-maken”, dienen het succesvol opereren rond het centrale thema “maatwerk” méér dan dichtgetimmerde (ambtelijk juridische-)kaders.

In de bespreeknotitie wordt de “juridische afdeling” meer dan eens genoemd. Voor zover de werkgroep dat kan inschatten zal inderdaad sprake kunnen worden van “claims / bezwaren / procedures”. De werkgroep beveelt nadrukkelijk aan de vrees daarvoor niet leidend/het kompas te laten zijn voor lerende uitvoeringspraktijk waarbij de zorg voor de (potentieel-) kwetsbare inwoner centraal staat.

~~Wij stellen vast dat op deze, en de andere 5 aanbevelingen, die wij bij brief van 8 juli aan het college zonden, nog geen antwoord is gegeven.~~ Intussen (overleg met de wethouders d.d. 22 september) is de adviesaanvraag HH door het college íngetrokken. Afgesproken is dat wel op de aanbevelingen 3 t/m 6 nog apart antwoord zal worden ontvangen.

van klachtenrecht tot ombudsfunctie

Wij kunnen ons vooralsnog vinden in de algemene terminologie waarin over dit onderwerp in het concept-beleidsplan wordt gerept (o.a. p.21).

Waar echter staat dat de gemeente SWF een centrale klachtenregeling/klachtencoördinator heeft, riekt dit naar de “de slager keurt zijn eigen vlees”. En vraagt dit om vernieuwing. Klacht en kwaliteit liggen dicht bij elkaar (p.19 ad 3.11).

Het onderwerp betreft een continuüm van verschillende oorzaken en gevolg: --al dan niet geuite ontevredenheid, --een signaal naar derden, --meerdere signalen, --een klacht...en deszelfs áfhandeling, --optelsom van signalen en klachten die tot wijziging van beleid aanleiding geven, --institutionalisering van e.e.a.: ombudsfunctie.

Het onderwerp betreft wettelijk vereisten, juridische interpretaties, communicatie-beleid en beïnvloeding van beleid en uitvoering. Elke instelling, beroepsgroep, aanbieder kent daarvoor zijn eigen regels en gebruiken. In de overlegtafel "inkoop" is dan ook gesteld: behoud het goede, ga uit van het bestaande...maar werk aan een inventarisatie en mogelijkheden tot stroomlijning en verbetering op termijn.

In dit gremium is tevens gesproken over de vraag: wanneer sla je een beschikking. Kan het ondersteuningsplan als zodanig dienen? Immers een beschikking kan leiden tot een voor alle betrokkenen "lijdensweg" zoals op p. 20 ad 3.13 is beschreven.

Wij stellen het college dan ook voor hierover een werkgroep in te stellen om tot die inventarisatie te komen.

Die werkgroep kan zich dan ook buigen over de vraag op welke wijze een ombudsfunctie "sociaal domein" vorm en inhoud zou kunnen krijgen. Naar wij begrijpen is in de provinciale discussie over de afbouw van steunfuncties in dit kader gedacht aan de deskundigheid bij FSU en Zorgbelang. Een gedachte die wij kunnen volgen.

topinkomens, hanteren bestaande cao, flexwerk

De drie betrokken adviesorganen zonden hierover een brief aan het college d.d. 17 juli. Een advies over e.e.a. werd uitgebracht d.d. 21 augustus. Van de zijde van het college is ten tijde van het schrijven van deze concept-reactie nog geen antwoord binnengekomen.

Wel is het gemeentebestuur accoord gegaan met het opnemen van de "wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" in de deellovereenkomsten (zie nota van inlichtingen ad 2 september).

Wij benadrukken dat de vraagstelling in de brief van 17 juli niet alleen de "topinkomens" betreft, maar ook het behoud van vigerende cao's en rechtsposities (waaronder het minimumloon).

In het kader van het concept-beleidsplan is e.e.a. van belang omdat dit onzes inziens deel dient uit te maken van paragraaf 5.4 (p.31) "afspraken gemeente<>professionals&zorgaanbieders".

privacybeleid

Ook hierover werd door het platform een advies van het bureau Robbe gevraagd en ontvangen. Een standpunt van het college is hierop nog niet ontvangen.

In het concept-beleidsplan wordt in algemene termen over e.e.a. gerept "we regelen een zogenoemd privacy-protocol", maar (p.21 en 22) wordt nog veel afhankelijk gesteld van een VNG-traject.

In de deellovereenkomsten, zo is besloten, zal het gestelde in het advies van bureau Robbe worden overgenomen (zie nota van inlichtingen 16 september).

Krantenberichten (o.a. NRC 16.08) en de nederlandse autoriteit op dit gebied hebben aanbevelingen gedaan en waarschuwingen geuit. De daarin genoemde maatregel van de gemeenten Utrecht, Tilburg en Eindhoven, te weten "algemene zwijgplicht" lijkt ons een hanteerbare management-tool voor de korte termijn.

monitoring, evaluaties, cliënt-tevredenheidsonderzoek, cliëntervaringsonderzoek, tussentijdse rapportages

In het concept-beleidsplan wordt hiervan bij bijna elk onderwerp gewag van gemaakt.

Terecht. Het gaat om een nieuwe uitvoering van een nieuwe taak met nieuwe partners richting vernieuwing van voorzieningen.

Dat vraagt om dergelijke activiteiten.

Wij missen echter een overzicht van die activiteiten, een plan/strategie waarbinnen die activiteiten plaatsvinden en een beschrijving van een “compatible” methodiek van uitvoering. Daarzonder kan dit leiden tot een veelheid van rapportages, berichten en conclusies die niet in lijn met elkaar zijn en niet bijdragen aan een samenhangende controle op het (uit)gevoerd beleid en dus het gevaar in zich houden elk voor zich “een eigen waarheid” te verkondigen die zonder samenhangende context juist géén waarde vertegenwoordigen. Wij bevelen aan álle activiteiten op een rij te zetten, daar doel en context aan te verbinden en de activiteiten aan de hand van inventarisatie ook te plaatsen in een tijdpad dat hanteerbaar is voor adviesorganen, belangengroeperingen en controlerende organen.

paginagewijze (o.a. redactionele-) opmerkingen

p.6 transformatieopgave: wonen

Gerept wordt over de grote opgave om ervoor te zorgen dat “op termijn minder zware zorg nodig is”. Zo’n “transformatie duurt een paar jaar”. Het “vraagt iets anders van gezin, gemeentelijk organisatie, maatschappelijke partners, zorgaanbieders en onderwijs”.

Het wmo-platform heeft middels vier brieven, vanaf 25 maart tot 16 juni, de gemeente gewezen op de urgentie van een zeer grote taakstelling: langer thuis wonen = beschikbaarheid (betaalbare-) woningen.

Een werkgroep van deskundigen heeft hard gewerkt aan een nota van aanbevelingen (16 juni). Het algemeen bestuur heeft nóg eens aangedrongen op de urgentie van de problematiek en om een gesprek gevraagd.

~~Tot op dit moment (de laatste dag dat een reactie/zienswijze op het concept beleidsplan kan worden ingediend) is daarop geen reactie van de zijde van het college gekomen.~~ Intussen, overleg wethouders d.d. 22 september, is toegezegd dat op korte termijn op de brieven en de nota van aanbevelingen zal worden geageerd door het college.

Wij menen dan ook dat in dit beleidsplan onvoldoende aandacht wordt geschonken aan de *basisvoorziening in het voorliggend veld: beschikbare betaalbare woonruimte=langer thuis wonen*. De opmerkingen daarover in de reactie van het CIG op het concept-beleidsplan onderschrijven wij. Dat betreft ook de roep om deskundige cliëntondersteuning bij het “toegankelijk maken” van bestaande woonruimte.

regie

In het concept beleidsplan is geen sprake van “terminologische discipline” als het gaat om het begrip “regie”: p.7 –één huishouden, één plan, één ondersteuner --één huishouden, één plan, één regisseur; p.21 één huishouden, één plan, één aanpak; p.24 “de wijkverpleegkundige nieuwe stijl (met regietaak)”. En daarnaast wordt gesteld dat “eigen kracht” “zelfredzaamheid” als vertrekpunt de “regie over het eigen leven” betreft.

Met deze redactionele observatie willen wij niet muggezipten.

Wij menen dat het ondersteuningsplan er één is van zorgvrager en GT/aanbieder te samen. Dat plan vormt het kader waarbinnen de regie wordt uitgevoerd: door cliënt en aanbieder te samen.

p.12

De gemeente Littenseradiel is een *sterke* gemeente, staat geschreven.

Wij menen dat een dergelijke kwalificatie niet past in een beleidsplan dat zich bezighoudt met zorg voor de (potentieel)zwakke inwoners. Zwak door omstandigheden buiten de persoon zelf liggend.

p.13

De laatste zin op deze bladzijde roept de vraag op: en als de cliënt niet instemt met het nieuwe voorstel...wat gebeurt er dan?

p.15

Hier wordt de term “co-creatie” gebezigd. Daar “hangen” wij de navolgende opmerking aan op. Bij amendement is het “*right to challenge*”-principe door het parlement omarmd. Kortweg betekent dit dat burgerinitiatieven zich kunnen mengen in gesprek tussen aanbieders <> gemeente. Ook waar het gaat om inkoop/contracten. Wij zien dit begrip niet terug in het beleidsplan en vernamen dat dit gegeven ook niet in de verordening zal zijn opgenomen...opnieuw “in afwachting van een AmvB en uitwerking door VNG”.

Een gemiste kans onzes inziens.

Immers: met het succesvol (voorgedragen voor de provinciale prijs 2015 “de Duim”) project Waldrikhiem is in Workum sprake van zo’n burgerinitiatief, wordt sprake van een aflopende financiële bijdrage van één der zorginstellingen en dus van een verzoek om ondersteuning in de nabije toekomst.

Wij adviseren nog eens goed te bezien of deze kamerbrede wens tot het langs deze weg expliciet maken van mogelijkheden voor burgerinitiatieven/coöperaties niet in dit beleidsplan en de verordening zou moeten worden opgenomen.

p.15

ad 3.4 o.i. zijn hier de recente besluiten over aanbevelingen in de nota “lokaal gezondheidsbeleid” ten onrechte niet vermeld.

De vraag is gesteld “hoe passen de dorpscoördinatoren deze extra werkzaam in in hun huidige drukke werkzaamheden”.

Ad 3.5: onvoldoende duidelijk wordt wat met “meldpunt” en “veiligheidshuis” wordt bedoeld.

p.17

Hier lijkt het alsof je bent uitgesloten van zorg als je ouder bent dan 100 jaar, of heeft dit van doen met het gestelde op p.30 dat het college uitgaat van 365 dagen in een week?

p.22

Communicatie.

Dit onderwerp hebben wij aangekaart in tenminste vier (on)gevraagde adviezen en heeft in een viertal “regulier overleg met de wethouder” centraal gestaan.

Voornemens zijn uitgesproken, “sámen optrekken in dit traject” was een uitgangspunt.

Incidenteel (05.11’13 en medio juli jl.) heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden.

Wij zien geen resultaat.

Wij worden nu geïnformeerd dat sprake zal zijn van een “voorlichtingsbombardement” in de herfst van dit jaar. Ontmoetingen van GT’s met kerken, ouderenbonden, ons netwerk en plaatselijk belangen staan op de rol. Dat is ook het geval rond cluster-programma’s en –begrotingen van het college.

Wij adviseren met klem dat “lijn” wordt gebracht in hetgeen de inwoners kennelijk zal worden voorgeschoteld.

De zeer kortaffe- en negatieve teneur in deze paragraaf is gestoeld op teleurstelling over het resultaat van 1 ½ jaar gemaakte afspraken: nihil.

p.23

Gebied 3 beslaat een grote oppervlakte, met veel dorpen en steden met hun eigen identiteit. Is dit gebied als werkgebied niet té groot?

stapeling kosten

In de reacties van de lokale raden komt unaniem naar voren dat er zorgen zijn over de stapeling van “kleine eigen bijdragen” voor de cliënt.

Toeslagen, bijzondere bijstand en differentiatie van eigen bijdrage naar inkomen worden genoemd.

Wij wijzen nog eens op onze **aanbeveling 2** uit de brief van 8 juli:

De verzilveringsstrategie van de gemeente mag niet uitwerken tot een stapeling van “kleine eigen bijdragen” voor algemene voorzieningen die de beurs van de zorgdrager te boven gaat. Over een bijdragesysteem ter oplossing van dit te verwachten probleem dient vroegtijdig te worden nagedacht.

eigen kracht / stapeling kosten

De werkgroep heeft in de discussies open gestaan voor de mogelijkheid om “HH1 tot 3 uur” af te schaffen dan wel anders in te vullen. Waar dat mogelijk is. Waar het gewenste maatwerk niet juist daarom vraagt. En waar, nou net in die omgeving geen algemene voorziening kan worden aangesproken.

De werkgroep is van mening dat in de komende jaren op veel terreinen initiatieven zullen ontstaan waarbij allerlei “lichte voorzieningen (uit het ciz protocol: p.20)” op diverse- nieuwe- en creatieve manieren kunnen worden ingevuld.

Veelal zal daarbij echter sprake zijn van een kleine eigen bijdrage. Stapeling van die “kleine eigen bijdrage” voor diensten uit de (informele-)markt zal zich voordoen.

Zo’n stapeling kan de financiële eigen kracht te boven gaan. Boodschappendienst € 5,00; was 2xper week= € 136 per maand; maaltijdverzorging; groot tuinonderhoud; ziekenhuisbezoek; klusjes..

Zeker nu sprake wordt van herindicaties en een nieuwe wijze van toegeleiding via de GT’s is duidelijkheid over “wat het kost” voor de cliënt een terechte vraag.

Vanuit de lokale raad Sneek kregen wij onderstaande bijdrage inzake de beleidsnota participatiewet.

Beleidsnota Participatiewet

Kostendelersnorm en verlagingen

- Hoewel dit onderdeel geen lokaal en/of (sub)regionaal beleid toelaat, staan hierin voldoende zorgpunten op basis waarvan participatie eerder ver weg dan dichtbij lijkt. Zorg is er met name t.a.v. het volledig wegvallen van de alleenstaande oudernorm, wat over het algemeen een terugval van 267 euro per maand zal betekenen. Voor een laag inkomen sowieso een onevenredige inkomensval, mede gezien de verwachting dat dit onvoldoende zal worden gecompenseerd door de alleenstaande ouderkop als toevoeging op het kindgebonden budget.

Individuele inkomensloosheid

- In het kader van het voldoen aan de criteria “langdurig” en “laag” inkomen, gekoppeld aan zelfredzaamheid, wil de WMO-adviesraad Sneek haar zorg kenbaar maken voor de werkenden van 50 tot 67 jaar die hun baan verliezen en een sterk verminderde kans hebben op werk. De zelfredzaamheid is er, maar de mogelijkheden op de arbeidsmarkt zijn beperkt. Zij hebben een verhoogde kans om weg te zakken in het moeras, dat we de onderkant van de samenleving plagen te noemen.
- Ook een punt van aandacht en zorg voor de alleenstaande, die wel heel erg achteruit gaat met een toeslag van 40% van 70% van het wettelijk minimumloon.

Individuele bijzondere bijstand

- De WMO-adviesraad Sneek pleit voor het optrekken van de inkomensnorm naar 120 of 125%.
Werkenden met een laag inkomen kunnen dan in voorkomende gevallen ook van de individuele bijzondere bijstand gebruik maken, hetgeen zowel de toeleiding naar arbeid als het arbeidsethos voor mensen met een laag inkomen zal bevorderen.

Cliëntenparticipatie

- De toegezegde aangepaste versie wordt afgewacht.

Met vriendelijke groet,
het algemeen bestuur van het
wmo-platform Súdwest-Fryslân